

Tabellenbijlage Participatiemonitor

2010-2020

Ellen Zonneveld
Emiel Bottenheft
Jill Knapen
Claire Aussems
Hennie Boeije

NIVEL
Kennis voor betere zorg

Het Nivel levert kennis om de gezondheidszorg in Nederland beter te maken. Dat doen we met hoogwaardig, betrouwbaar en onafhankelijk wetenschappelijk onderzoek naar thema's met een groot maatschappelijk belang. 'Kennis voor betere zorg' is onze missie. Met onze kennis dragen we bij aan het continu verbeteren en vernieuwen van de gezondheidszorg. We vinden het belangrijk dat mensen in staat zijn om deel te nemen aan de samenleving. Ons onderzoek draait uiteindelijk om de vraag hoe we de zorg voor de patiënt kunnen verbeteren. Alle onderzoeken publiceert het Nivel openbaar, dat is statutair vastgelegd.

Maart 2023

030 272 97 00

nivel@nivel.nl

www.nivel.nl

© 2023 Nivel, Postbus 1568, 3500 BN UTRECHT

Gegevens uit deze uitgave mogen worden overgenomen onder vermelding van Nivel en de naam van de publicatie. Ook het gebruik van cijfers en/of tekst als toelichting of ondersteuning in artikelen, boeken en scripties is toegestaan, mits de bron duidelijk wordt vermeld.

Inhoud

1	Leeswijzer	4
2	Participatie van mensen met een lichamelijke beperking	5
2.1	Ontwikkelingen in de tijd in participatie	5
2.2	Verschillen tussen subgroepen in totale participatie	6
2.3	Ontwikkelingen in de tijd op deelgebieden van participatie	7
2.4	Ontwikkelingen in de tijd op verschillende buurtvoorzieningen, uitgaansgelegenheden en verenigingsactiviteiten	9
2.5	Ontwikkelingen in de tijd op het gebied van sociaal contact en eenzaamheid	11
2.6	Participatie in de openbare ruimte naar ernst van de lichamelijke beperking	12
3	Participatie van mensen met een verstandelijke beperking	13
3.1	Ontwikkelingen in de tijd in participatie	13
3.2	Verschillen tussen subgroepen in totale participatie	14
3.3	Ontwikkelingen in de tijd op deelgebieden van participatie	15
3.4	Ontwikkelingen in de tijd op verschillende buurtvoorzieningen, uitgaansgelegenheden en verenigingsactiviteiten	17
3.5	Ontwikkelingen in de tijd op het gebied van sociaal contact	19
3.6	Participatie in de openbare ruimte naar ernst van de verstandelijke beperking	20
4	Participatie van de algemene bevolking	21
4.1	Ontwikkelingen in de tijd in participatie	21
4.2	Verschillen tussen subgroepen in totale participatie	22
4.3	Ontwikkelingen in de tijd op deelgebieden van participatie	23
4.4	Ontwikkelingen in de tijd op verschillende buurtvoorzieningen, uitgaansgelegenheden en verenigingsactiviteiten	25
4.5	Ontwikkelingen in de tijd op het gebied van sociaal contact en eenzaamheid	27

1 Leeswijzer

Dit is de tabellenbijlage bij het onderzoeksrapport 'Nivel Participatiemonitor 2010-2020: Deelname aan de samenleving van mensen met een beperking'. De hoofdstukken bevatten achtereenvolgens gegevens over de participatie van mensen met een lichamelijke beperking, mensen met een verstandelijke beperking en de algemene bevolking. Voor een juiste interpretatie van de gegevens bevelen wij aan om deze tabellenbijlage alleen te gebruiken in combinatie met het [onderzoeksrapport Nivel Participatiemonitor 2010-2020](#). De methoden die ten grondslag liggen aan dit onderzoek zijn terug te vinden in de [Methodebijlage](#) van het onderzoeksrapport.

2 Participatie van mensen met een lichamelijke beperking

Als aanvulling op en onderbouwing van de (trend)cijfers in het onderzoeksrapport bevat deze bijlage alle cijfers over de participatie van mensen met een lichamelijke beperking op de verschillende deelgebieden, per meetjaar. De totale participatie en participatie in de openbare ruimte is tevens uitgesplitst naar achtergrondkenmerken.

2.1 Ontwikkelingen in de tijd in participatie van mensen met een lichamelijke beperking

De totale participatie van mensen met een lichamelijke beperking bestaat uit een optelsom van negen verschillende deelgebieden van participatie (zie Tabel 2.3 voor de deelgebieden). In Tabel 2.1 zijn de ontwikkelingen in de participatie-indexcijfers te zien (relatieve ontwikkeling van de totale participatie over de tijd) voor de periode 2010-2019 en het contrast voor 2019-2020.

Tabel 2.1. De ontwikkeling in de tijd van de totale participatie van mensen met een lichamelijke beperking over de periode 2010-2019 en 2019-2020 (participatie-indexcijfers)¹

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2010-2019: Toe- of afname? ($p < .01$)	2019-2020: Toe- of afname? ($p < .01$)
Totale groep	100	100	102	100	102	100	101	98	100	100	90	Geen	Afname
Leeftijd													
15-39 jaar	113	119	117	112	113	111	111	97	102	102	106	Afname	Geen
40-64 jaar	103	103	106	103	104	103	107	100	105	105	96	Geen	Afname
65-74 jaar	98	99	102	100	103	99	99	98	101	99	87	Geen	Afname
≥ 75 jaar	94	90	94	91	95	93	92	95	94	94	80	Geen	Afname
Geslacht													
Man	95	96	98	97	98	96	96	91	94	97	88	Geen	Afname
Vrouw	103	102	105	101	104	103	105	102	105	102	91	Geen	Afname
Opleidingsniveau													
Laag	94	92	95	92	95	92	93	88	93	91	84	Geen	Geen
Middelbaar	99	101	103	100	102	100	103	102	102	104	90	Geen	Afname
Hoog	116	117	120	117	120	119	119	116	117	117	104	Geen	Afname
Ernst van de beperking													
Licht	108	109	113	111	112	111	113	110	110	111	98	Geen	Afname
Matig	97	96	96	93	98	96	96	92	95	98	88	Geen	Afname
Ernstig	81	76	81	77	75	72	73	72	82	68	67	Geen	Geen
Huishouden													
Eenpersoons	101	102	104	103	103	103	103	101	105	102	92	Geen	Afname
Meerpersoons	100	98	102	98	101	98	100	96	98	99	89	Geen	Afname

¹De participatie-indexcijfers zijn afgeleid van het indexjaar 2010 (=100).

2.2 Verschillen tussen subgroepen in totale participatie van mensen met een lichamelijke beperking

De totale participatie van mensen met een lichamelijke beperking verschilt naar achtergrondkenmerken. Deze uitsplitsing staat weergegeven in Tabel 2.2, waarbij de significante verschillen van subgroepen met de referentiegroep staan aangegeven met een asterisk.

Tabel 2.2. De totale participatie van mensen met een lichamelijke beperking over de periode 2010-2020: verschillen tussen subgroepen (participatie-indexcijfers)

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Totale groep	100	100	102	100	102	100	101	98	100	100	90
Leeftijd											
15-39 jaar	113*	119*	117	112	113	111	111	97	102	102	106
40-64 jaar (referentie)	103	103	106	103	104	103	107	100	105	105	96
65-74 jaar	98	99	102	100	103	99	99*	98	101	99	87*
≥ 75 jaar	94*	90*	94*	91*	95*	93*	92*	95	94*	94*	80*
Geslacht											
Man	95*	96*	98*	97	98*	96*	96*	91*	94*	97	88
Vrouw (referentie)	103	102	105	101	104	103	105	102	105	102	91
Opleidingsniveau											
Laag (referentie)	94	92	95	92	95	92	93	88	93	91	84
Middelbaar	99*	101*	103*	100*	102*	100*	103*	102*	102*	104*	90
Hoog	116*	117*	120*	117*	120*	119*	119*	116*	117*	117*	104*
Ernst van de beperking											
Licht (referentie)	108	109	113	111	112	111	113	110	110	111	98
Matig	97*	96*	96*	93*	98*	96*	96*	92*	95*	98*	88*
Ernstig	81*	76*	81*	77*	75*	72*	73*	72*	82*	68*	67*
Huishouden											
Eenpersoons	101	102	104	103	103	103	103	101	105*	102	92
Meerpersoons (referentie)	100	98	102	98	101	98	100	96	98	99	89

*Significant verschil met de referentiegroep ($p < .01$).

2.3 Ontwikkelingen in de tijd op deelgebieden van participatie van mensen met een lichamelijke beperking

In Tabel 2.3 is de ontwikkeling op de negen deelgebieden van participatie van mensen met een lichamelijke beperking te zien in percentages en met betrouwbaarheidsintervallen.

Tabel 2.3. Ontwikkelingen in de participatie per deelgebied van mensen met een lichamelijke beperking over de periode 2010-2019 en 2019-2020 (percentage en betrouwbaarheidsinterval)

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2010-2019: Toe- of afname? ($p < .01$)	2019-2020: Toe- of afname? ($p < .01$)
Regelmatig gebruik van twee of meer buurtvoorzieningen	81 (78-83)	70 (67-73)	73 (70-76)	63 (59-67)	70 (66-73)	68 (64-71)	66 (62-69)	66 (62-70)	69 (66-73)	60 (56-64)	56 (52-60)	Afname ^a	Geen
Dagelijks buitenshuis	80 (77-82)	80 (76-82)	78 (75-81)	81 (78-84)	78 (74-81)	77 (74-80)	81 (77-84)	76 (72-79)	81 (78-85)	79 (75-83)	75 (71-79)	Geen	Geen
Gebruik van openbaar vervoer	46 (43-50)	51 (48-54)	56 (53-60)	56 (53-60)	58 (54-62)	54 (50-57)	56 (52-60)	50 (46-54)	53 (49-57)	59 (55-64)	39 (35-43)	Geen ^b	Afname
Betaald werk (≥ 12 uur per week) ¹	36 (32-41)	35 (30-40)	36 (31-42)	32 (26-38)	32 (26-38)	31 (26-36)	28 (22-34)	25 (19-31)	29 (23-36)	34 (27-41)	40 (33-48)	Geen	Geen
Vrijwilligerswerk	18 (16-21)	21 (19-24)	25 (22-28)	24 (21-28)	26 (23-30)	26 (23-29)	26 (23-29)	25 (22-29)	26 (23-30)	26 (22-30)	24 (20-28)	Toename	Geen
Opleiding/werk-gerelateerde cursus ¹	5 (3-7)	5 (4-8)	8 (5-11)	5 (2-8)	6 (4-10)	5 (3-8)	nb	8 (5-12)	4 (2-9)	5 (3-10)	1 (0-2)	nb ^c	Afname
Maandelijks uitgaansgelegenheid bezoeken	28 (26-31)	28 (25-31)	28 (25-31)	25 (22-29)	30 (27-34)	32 (29-36)	35 (32-39)	36 (32-40)	36 (32-40)	38 (34-43)	28 (24-32)	Toename	Afname
Maandelijks verenigings-activiteit doen en/of cursus volgen	49 (46-52)	49 (45-52)	49 (46-52)	52 (48-56)	51 (47-55)	48 (45-51)	47 (43-51)	46 (42-50)	44 (39-48)	46 (41-50)	45 (40-49)	Geen	Geen
Maandelijks vrienden ontmoeten	82 (80-85)	84 (82-86)	83 (80-85)	83 (80-86)	83 (80-86)	87 (84-89)	86 (83-88)	82 (79-85)	80 (76-83)	81 (78-84)	79 (75-82)	Geen	Geen

¹<65 jaar.

Nb: Niet berekend vanwege onvoldoende gegevens.

^aIn 2010 is er een afwijkende vraagstelling, waardoor het percentage hoger uitvalt. Een extra analyse voor de periode 2011-2019 laat ook een significante afname zien. Dit suggereert dat de gevonden afname niet veroorzaakt is door de afwijkende vraagstelling in 2010.

^bIn 2010 is er een afwijkende vraagstelling, waardoor het percentage lager uitvalt. Een extra analyse voor de periode 2011-2019 laat ook geen verandering zien.

^cEr zijn te weinig gegevens over 2016 om een trend te berekenen. Een extra analyse van 2010-2015 laat geen significante verandering zien.

2.4 Ontwikkelingen in de tijd op verschillende buurtvoorzieningen, uitgaansgelegenheden en verenigingsactiviteiten

In Tabel 2.4 is de ontwikkeling in participatie op vijf verschillende buurtvoorzieningen, drie soorten uitgaansgelegenheden en vier verenigingsactiviteiten in percentages en betrouwbaarheidsintervallen weergegeven voor mensen met een lichamelijke beperking.

Tabel 2.4. Ontwikkelingen in de participatie verschillende buurtvoorzieningen, uitgaansgelegenheden en verenigingsactiviteiten van mensen met een lichamelijke beperking over de periode 2010-2019 en 2019-2020 (percentage en betrouwbaarheidsinterval)

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2010-2019: Toe- of afname? ($p < .01$)	2019-2020: Toe- of afname? ($p < .01$)
Buurtvoorziening													
Bank en postkantoor	87 (85-89)	69 (66-72)	69 (66-72)	65 (61-68)	65 (62-69)	66 (62-69)	64 (60-67)	59 (55-63)	61 (57-65)	55 (50-59)	38 (34-43)	Afname	Afname
Bibliotheek	18 (16-21)	17 (14-19)	14 (12-17)	14 (12-17)	14 (12-17)	12 (10-14)	11 (9-14)	11 (8-14)	12 (9-15)	10 (8-13)	7 (5-10)	Afname	Geen
Buurthuis	7 (6-9)	6 (5-8)	6 (4-8)	5 (4-7)	6 (5-9)	6 (4-8)	6 (5-9)	7 (5-10)	7 (5-9)	7 (5-9)	4 (3-6)	Geen	Geen
Winkels	86 (84-88)	86 (83-88)	86 (83-88)	85 (82-88)	86 (84-89)	87 (84-89)	88 (86-90)	89 (86-91)	90 (87-92)	85 (82-88)	79 (75-83)	Geen	Afname
Park en groenvoorzieningen	27 (25-30)	26 (23-29)	35 (32-38)	26 (22-29)	31 (28-35)	26 (23-29)	34 (31-38)	30 (27-34)	34 (30-39)	31 (27-35)	40 (36-45)	Geen	Toename
Uitgaansgelegenheid													
Attractie of museum	7 (5-8)	7 (6-9)	7 (5-8)	4 (3-6)	5 (3-7)	6 (5-8)	6 (4-8)	6 (4-9)	8 (6-11)	9 (7-12)	6 (5-9)	Geen	Geen
Bioscoop of theater	6 (5-8)	5 (4-6)	4 (3-6)	3 (2-5)	6 (4-8)	6 (4-8)	6 (4-8)	6 (4-8)	5 (4-8)	6 (4-9)	4 (3-7)	Geen	Geen
Restaurant of café	24 (22-27)	24 (21-27)	24 (21-27)	23 (20-27)	27 (24-30)	29 (26-32)	34 (30-37)	33 (29-37)	32 (28-36)	35 (31-40)	24 (20-28)	Toename	Afname
Verenigingsactiviteit													
Sporten	22 (19-24)	22 (19-25)	21 (18-24)	21 (18-24)	23 (20-26)	22 (19-25)	21 (18-24)	24 (21-27)	23 (20-27)	22 (19-26)	23 (19-27)	Geen	Geen
Culturele verenigingsactiviteit	20	18	20	23	23	20	21	19	17	20	15	Geen	Afname

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2010-2019: Toe- of afname? ($p < .01$)	2019-2020: Toe- of afname? ($p < .01$)
	(18-23)	(16-20)	(17-22)	(20-26)	(20-27)	(18-23)	(18-24)	(16-22)	(14-21)	(17-24)	(12-19)		
Religieuze bijeenkomst	16	18	16	16	16	14	14	11	12	12	12	Afname	Geen
	(14-19)	(15-20)	(14-19)	(14-19)	(13-18)	(12-17)	(11-17)	(8-14)	(9-15)	(10-15)	(9-15)		
Cursus	87	89	90	91	94	93	93	93	95	94	93	Toename	Geen
	(85-89)	(87-91)	(87-92)	(89-93)	(91-95)	(91-95)	(90-94)	(90-95)	(93-97)	(92-96)	(90-95)		

2.5 Ontwikkelingen in de tijd op het gebied van sociaal contact en eenzaamheid

In Tabel 2.5 zijn de ontwikkeling in participatie op het gebied van sociaal contact en ontwikkelingen in eenzaamheid van mensen met een lichamelijke beperking in percentages en betrouwbaarheidsintervallen weergegeven.

Tabel 2.5. Ontwikkelingen in de participatie op het gebied van sociaal contact en eenzaamheid van mensen met een lichamelijke beperking over de periode 2010-2019 en 2019-2020 (percentage en betrouwbaarheidsinterval)

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2010-2019: Toe- of afname? ($p < .01$) ¹	2019-2020: Toe- of afname? ($p < .01$)
Sociaal contact													
Maandelijks ontmoetingen met (klein)kinderen, (schoon)familie, vrienden of echt goede kennissen	95 (93-96)	95 (93-96)	95 (93-96)	95 (93-96)	95 (93-96)	97 (95-98)	96 (95-97)	95 (93-96)	93 (91-95)	94 (92-96)	91 (89-94)	Geen	Geen
Maandelijks ontmoetingen met (klein)kinderen of (schoon)familie	82 (79-84)	82 (79-84)	81 (78-83)	82 (79-85)	83 (80-86)	85 (83-88)	85 (82-87)	84 (81-87)	81 (78-84)	81 (77-84)	75 (71-78)	Geen	Afname
Maandelijks ontmoetingen met buren of mensen uit de straat	84 (82-86)	84 (81-86)	84 (81-86)	84 (81-87)	85 (83-88)	82 (80-85)	85 (82-87)	81 (78-84)	78 (75-81)	80 (77-84)	79 (75-83)	Afname	Geen
Maandelijks ontmoetingen met vrienden of echt goede kennissen (Zie tabel 2.3)													
Eenzaamheid													
Eenzaamheid (Totaal)	55 (52-58)	nb	56 (52-59)	57 (53-61)	57 (53-60)	54 (51-58)	56 (52-59)	58 (54-62)	54 (50-59)	54 (49-58)	65 (61-69)	Geen	Toename
Matige eenzaamheid	38 (35-41)	nb	37 (34-40)	40 (36-43)	37 (34-41)	37 (33-40)	39 (35-42)	39 (36-43)	38 (34-42)	34 (30-38)	48 (44-52)	Geen	Toename
(Zeer) sterke eenzaamheid	15 (12-17)	nb	16 (13-19)	14 (12-17)	16 (14-19)	15 (13-18)	14 (12-17)	16 (13-19)	13 (11-16)	17 (14-20)	14 (11-17)	Geen	Geen
Sociale eenzaamheid	39 (36-42)	nb	40 (37-44)	44 (40-48)	40 (36-43)	40 (37-44)	39 (36-43)	43 (39-47)	37 (33-41)	39 (35-43)	40 (35-44)	Geen	Geen
Emotionele eenzaamheid	32 (29-35)	nb	34 (31-38)	29 (26-33)	34 (31-38)	30 (26-33)	29 (26-33)	32 (29-36)	28 (24-32)	35 (31-39)	42 (37-46)	Geen	Toename

¹De trends van eenzaamheid zijn getoetst voor de periode 2012-2019.

2.6 Participatie in de openbare ruimte naar ernst van de lichamelijke beperking

De participatie in de openbare ruimte van mensen met een lichamelijke beperking verschilt naar ernst van de beperking. Deze uitsplitsing staat in percentages weergegeven in Tabel 2.6.

Tabel 2.6. De participatie in de openbare ruimte van mensen met een lichamelijke beperking over de periode 2010-2020: verschillen naar ernst van de beperking (percentages)

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Regelmatig gebruik van twee of meer buurtvoorzieningen											
Licht (referentie)	84	75	79	69	76	76	73	76	74	68	62
Matig	80	69	70*	62	68*	65*	64*	61*	68	59*	56
Ernstig	67*	50*	54*	43*	51*	40*	44*	43*	54*	34*	38*
Dagelijks buitenshuis											
Licht (referentie)	87	85	85	89	86	86	89	84	89	87	84
Matig	75*	78*	73*	74*	74*	70*	75*	72*	74*	76*	67*
Ernstig	55*	55*	55*	59*	50*	48*	51*	48*	62*	51*	52*
Gebruik van openbaar vervoer											
Licht (referentie)	49	54	60	63	62	58	61	53	58	65	43
Matig	47	50	56	54*	58	54	55	51	50	59	39
Ernstig	36*	41*	45*	41*	44*	41*	41*	40*	44*	39*	27*
Maandelijks uitgaansgelegenheid bezoeken											
Licht (referentie)	32	32	32	29	35	36	40	44	43	43	29
Matig	27	27	25*	23	27	32	33	30*	31*	37	30
Ernstig	20*	19*	20*	19*	22*	23*	27*	25*	28*	27*	17*

*Significant verschil met de referentiegroep ($p < .01$).

3 Participatie van mensen met een verstandelijke beperking

Als aanvulling op en onderbouwing van de (trend)cijfers in het onderzoeksrapport bevat deze bijlage alle cijfers over de participatie van mensen met een verstandelijke beperking op de verschillende deelgebieden per meetjaar. Voor de totale participatie en de participatie in de openbare ruimte is dit tevens uitgesplitst naar achtergrondkenmerken.

3.1 Ontwikkelingen in de tijd in participatie van mensen met een verstandelijke beperking

De totale participatie van mensen met een verstandelijke beperking bestaat uit een optelsom van acht verschillende deelgebieden van participatie (zie Tabel 3.3 voor de deelgebieden). In Tabel 3.1 zijn de ontwikkelingen in de participatie-indexcijfers te zien (relatieve ontwikkeling van de totale participatie over de tijd) voor de periode 2010-2019 en het contrast voor 2019-2020.

Tabel 3.1. De ontwikkeling in de tijd in de totale participatie van mensen met een lichte of matige verstandelijke beperking over de periode 2010-2019 en 2019-2020, volgens naasten van mensen met een verstandelijke beperking (participatie-indexcijfers)¹

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2010-2019: Toe- of afname? ($p < .01$)	2019-2020: Toe- of afname? ($p < .01$)
Totale groep	100	100	99	98	92	92	96	94	98	97	73	Geen	Afname
Leeftijd													
15-39 jaar	110	110	106	100	98	98	103	96	106	104	73	Geen	Afname
40-64 jaar	94	96	99	101	93	92	95	92	92	95	79	Geen	Afname
≥ 65 jaar	93	82	83	81	71	72	78	90	92	85	55	Geen	Afname
Geslacht													
Man	100	101	103	98	92	92	94	94	96	101	74	Geen	Afname
Vrouw	100	98	95	97	92	91	99	93	100	91	72	Geen	Afname
Ernst van de beperking													
Licht	113	113	112	110	102	101	105	103	109	106	86	Geen	Afname
Matig	80	80	80	79	78	77	83	80	81	83	53	Geen	Afname

¹De participatie-indexcijfers zijn afgeleid van het indexjaar 2010 (=100).

3.2 Verschillen tussen subgroepen in totale participatie van mensen met een verstandelijke beperking

De totale participatie van mensen met een verstandelijke beperking verschilt naar achtergrondkenmerken. Deze uitsplitsing staat weergegeven in Tabel 3.2, waarbij de significante verschillen van subgroepen met de referentiegroep staan aangegeven met een asterisk.

Tabel 3.2. De totale participatie van mensen met een lichte of matige verstandelijke beperking over de periode 2010-2020: verschillen tussen subgroepen (participatie-indexcijfers), volgens naasten van mensen met een verstandelijke beperking

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Totale groep	100	100	99	98	92	92	96	94	98	97	73
Leeftijd											
15-39 jaar	110*	110*	106	100	98	98	103	96	106	104	73
40-64 jaar (referentie)	94	96	99	101	93	92	95	92	92	95	79
≥ 65 jaar	93	82	83	81	71*	72	78	90	92	85	55*
Geslacht											
Man (referentie)	100	101	103	98	92	92	94	94	96	101	74
Vrouw	100	98	95	97	92	91	99	93	100	91	72
Ernst van de beperking											
Licht (referentie)	113	113	112	110	102	101	105	103	109	106	86
Matig	80*	80*	80*	79*	78*	77*	83*	80*	81*	83*	53*

*Significant verschil met de referentiegroep ($p < .01$).

3.3 Ontwikkelingen in de tijd op deelgebieden van participatie van mensen met een verstandelijke beperking

In Tabel 3.3 is de ontwikkeling op de elf deelgebieden van participatie van mensen met een verstandelijke beperking te zien in percentages en met betrouwbaarheidsintervallen.

Tabel 3.3. Ontwikkelingen in de participatie per deelgebied van mensen met een lichte of matige verstandelijke beperking over de periode 2010-2019 en 2019-2020, volgens naasten van mensen met een verstandelijke beperking (percentage en betrouwbaarheidsinterval)¹

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2010-2019: Toe- of afname? ($p < .01$)	2019-2020: Toe- of afname? ($p < .01$)
Maakt regelmatig gebruik van minimaal twee buurtvoorzieningen	48 (42-53)	42 (36-48)	45 (39-51)	38 (32-44)	39 (33-46)	38 (32-45)	41 (35-47)	46 (39-52)	46 (40-53)	45 (38-52)	29 (22-36)	Geen ^a	Afname
Woont in een woonwijk	87 (83-91)	84 (79-88)	86 (82-90)	87 (82-91)	84 (79-88)	85 (79-89)	83 (78-88)	80 (74-85)	78 (71-83)	82 (76-87)	78 (70-84)	Geen	Geen
Woont in een woonwijk, zonder andere mensen met een verstandelijke beperking	33 (28-39)	36 (30-42)	34 (29-40)	35 (28-42)	35 (29-42)	34 (28-41)	34 (28-40)	32 (26-39)	33 (27-40)	32 (25-40)	33 (26-41)	Geen	Geen
Komt dagelijks buitenshuis in buurt of regio	47 (41-52)	43 (37-49)	46 (40-52)	46 (39-52)	43 (37-50)	38 (32-44)	44 (38-51)	42 (35-49)	43 (36-50)	43 (36-50)	24 (18-31)	Geen	Afname
Maakt weleens gebruik van het openbaar vervoer	45 (40-51)	50 (44-56)	47 (41-52)	47 (41-53)	44 (38-50)	44 (38-50)	45 (39-51)	44 (37-50)	50 (43-57)	46 (39-53)	30 (23-37)	Geen	Afname
Gaat naar activiteitencentrum of doet (on)betaald werk	92 (88-95)	92 (88-95)	95 (91-97)	95 (91-98)	92 (88-95)	94 (90-96)	97 (93-99)	98 (94-99)	96 (92-98)	96 (92-98)	91 (85-95)	Toename	Geen
Doet (on)betaald werk	44 (38-50)	40 (33-47)	34 (29-41)	37 (29-46)	35 (29-42)	33 (27-40)	33 (27-40)	34 (27-42)	35 (29-42)	34 (27-41)	27 (21-35)	Geen	Geen
Onderneemt minimaal maandelijks activiteiten in vrije tijd	79 (74-83)	77 (71-81)	82 (77-86)	79 (73-84)	77 (71-82)	75 (69-80)	76 (70-81)	77 (71-82)	78 (71-83)	77 (71-83)	47 (39-55)	Geen	Afname
Onderneemt minimaal maandelijks activiteiten in vrije tijd, ook (georganiseerd) zonder mensen met een verstandelijke beperking	11 (8-15)	9 (6-13)	9 (5-13)	9 (6-13)	9 (6-13)	10 (6-14)	12 (8-17)	7 (5-12)	12 (8-18)	9 (5-14)	nb	Geen	nb
Ontmoet minimaal maandelijks vrienden of goede kennissen	59 (52-65)	61 (54-67)	60 (53-67)	61 (53-68)	58 (51-65)	53 (46-61)	65 (58-71)	59 (52-66)	60 (53-68)	57 (49-64)	55 (46-63)	Geen	Geen

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2010-2019: Toe- of afname? ($p < .01$)	2019-2020: Toe- of afname? ($p < .01$)
Ontmoet minimaal maandelijks vrienden of goede kennissen, ook zonder een VB	42 (36-49)	40 (34-48)	40 (34-46)	40 (33-48)	37 (31-44)	37 (30-44)	45 (38-52)	36 (30-44)	42 (35-49)	43 (35-50)	41 (33-50)	Geen	Geen

¹Het aantal mensen met een verstandelijke beperking dat een opleiding volgt, is te laag om betrouwbaar percentages te berekenen. Dit deelgebied telt wel mee in de berekening van het participatie-indexcijfer.

Nb: Niet berekend vanwege onvoldoende gegevens.

³In 2010 is er een afwijkende vraagstelling, waardoor het percentage hoger uitvalt. Een extra analyse voor de periode 2011-2019 laat ook geen significante trend zien.

3.4 Ontwikkelingen in de tijd op verschillende buurtvoorzieningen, uitgaansgelegenheden en verenigingsactiviteiten

In Tabel 3.4 is de ontwikkeling in participatie op vijf verschillende buurtvoorzieningen, uitgaansgelegenheden, restaurants en cafés, verenigingsactiviteiten en vier soorten verenigingsactiviteiten in percentages en betrouwbaarheidsintervallen weergegeven voor mensen met een verstandelijke beperking.

Tabel 3.4. Ontwikkelingen in de participatie verschillende buurtvoorzieningen, uitgaansgelegenheden en verenigingsactiviteiten van mensen met een verstandelijke beperking over de periode 2010-2019 en 2019-2020 (percentage en betrouwbaarheidsinterval)

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2010-2019: Toe- of afname? ($p < .01$)	2019-2020: Toe- of afname? ($p < .01$)
Buurtvoorziening													
Bank en postkantoor	50 (43-56)	36 (30-42)	39 (33-45)	33 (27-40)	32 (26-39)	29 (23-36)	30 (24-36)	37 (30-44)	39 (33-47)	41 (34-49)	28 (21-35)	Geen	Afname
Buurthuis	10 (7-14)	13 (9-18)	13 (9-18)	11 (7-17)	12 (9-17)	10 (7-15)	8 (5-13)	13 (8-19)	9 (5-15)	5 (3-10)	4 (1-9)	Geen	Geen
Winkels	66 (60-71)	69 (63-74)	69 (63-75)	68 (61-75)	63 (57-69)	64 (57-70)	62 (56-69)	72 (65-78)	66 (59-72)	64 (57-71)	47 (39-55)	Geen	Afname
Park en groenvoorzieningen	14 (11-19)	18 (13-24)	20 (16-26)	21 (16-27)	13 (9-19)	19 (14-24)	17 (13-22)	15 (11-21)	16 (12-22)	18 (13-24)	19 (13-26)	Geen	Geen
Uitgaansgelegenheid													
Maandelijks uitgaansgelegenheid bezoeken	29 (24-34)	25 (20-31)	29 (24-35)	28 (22-35)	28 (23-34)	32 (26-38)	33 (27-39)	31 (25-37)	37 (31-44)	34 (28-41)	17 (12-24)	Geen	Afname
Restaurant of café	28 (23-33)	22 (17-28)	28 (22-34)	26 (21-33)	27 (22-33)	31 (25-37)	31 (25-37)	29 (24-36)	34 (28-41)	32 (26-39)	15 (10-22)	Geen	Afname
Verenigingsactiviteit													
Maandelijks verenigingsactiviteit en/of cursus doen	73 (68-78)	70 (64-75)	72 (66-77)	72 (66-77)	71 (65-76)	68 (62-73)	68 (62-74)	68 (62-74)	69 (63-75)	67 (60-73)	42 (35-49)	Geen	Afname
Sporten	44 (38-50)	45 (39-52)	45 (38-51)	45 (38-52)	43 (37-49)	41 (35-48)	45 (39-52)	44 (37-51)	43 (36-50)	44 (36-51)	24 (18-31)	Geen	Afname
Culturele verenigingsactiviteit	49 (44-55)	49 (42-55)	50 (44-57)	47 (41-54)	46 (40-52)	46 (40-53)	45 (39-51)	43 (37-50)	44 (37-51)	42 (35-49)	21 (15-27)	Geen	Afname
Religieuze bijeenkomst	22 (18-27)	20 (16-26)	19 (14-24)	22 (17-28)	16 (12-21)	15 (11-21)	16 (11-21)	16 (11-22)	16 (12-22)	20 (14-27)	11 (7-16)	Geen	Afname
Cursus	16	15	11	12	11	8	11	11	7	8	3	Afname	Geen

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2010-2019: Toe- of afname? ($p < .01$)	2019-2020: Toe- of afname? ($p < .01$)
	(12-20)	(11-20)	(8-16)	(8-17)	(8-17)	(5-12)	(7-16)	(8-16)	(4-11)	(5-13)	(1-8)		

3.5 Ontwikkelingen in de tijd op het gebied van sociaal contact

In Tabel 3.5 zijn de ontwikkeling in participatie op het gebied van sociaal contact van mensen met een verstandelijke beperking in percentages en betrouwbaarheidsintervallen weergegeven.

Tabel 3.5. Ontwikkelingen in de participatie op het gebied van sociaal contact van mensen met een verstandelijke beperking over de periode 2010-2019 en 2019-2020 (percentage en betrouwbaarheidsinterval)

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2010-2019: Toe- of afname? ($p < .01$)*	2019-2020: Toe- of afname? ($p < .01$)
Maandelijks ontmoetingen met (klein)kinderen, (schoon)familie, vrienden of echt goede kennissen	98 (95-99)	100 (100-100)	98 (95-99)	97 (93-98)	98 (94-100)	96 (92-98)	99 (95-100)	99 (95-100)	100 (100-100)	98 (95-99)	95 (90-97)	Geen	Geen
Maandelijks ontmoetingen met (klein)kinderen of (schoon)familie	96 (93-98)	97 (93-98)	96 (92-98)	96 (92-98)	96 (92-98)	95 (90-97)	96 (92-98)	97 (93-99)	97 (94-99)	96 (91-98)	94 (89-97)	Geen	Geen
Maandelijks ontmoetingen met burens of mensen uit de straat	50 (44-56)	54 (48-61)	55 (48-61)	44 (37-51)	42 (35-49)	42 (35-49)	48 (42-54)	50 (42-57)	51 (44-59)	53 (45-61)	48 (40-57)	Geen	Geen
Maandelijks ontmoetingen met vrienden of echt goede kennissen (Zie tabel 3.3)													

3.6 Participatie in de openbare ruimte naar ernst van de verstandelijke beperking

De participatie in de openbare ruimte van mensen met een verstandelijke beperking verschilt naar ernst van de beperking. Deze uitsplitsing staat in percentages weergegeven in Tabel 3.6.

Tabel 3.6. De participatie in de openbare ruimte van mensen met een verstandelijke beperking over de periode 2010-2020: verschillen naar ernst van de beperking (percentages)

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Regelmatig gebruik van twee of meer buurtvoorzieningen											
Licht (referentie)	60	58	56	53	54	47	52	57	56	56	42
Matig	31*	22*	31*	19*	21*	26*	26*	29*	33*	29*	14*
Dagelijks buitenshuis											
Licht (referentie)	52	47	52	46	44	39	44	41	47	42	31
Matig	39	38	39	45	42	37	45	44	37	43	15
Gebruik van openbaar vervoer											
Licht (referentie)	53	59	55	53	49	49	49	49	53	48	38
Matig	34*	37*	35*	37	38	36	38	36	45	43	19*
Maandelijks uitgaansgelegenheid bezoeken											
Licht (referentie)	32	28	32	31	28	35	34	31	40	35	22
Matig	24	21	25	24	28	27	32	29	33	34	12

*Significant verschil met de referentiegroep ($p < .01$).

4 Participatie van de algemene bevolking

Als aanvulling op en onderbouwing van de (trend)cijfers in het onderzoeksrapport bevat deze bijlage alle cijfers over de participatie van de algemene bevolking op de verschillende deelgebieden per meetjaar. Voor de totale participatie is dit tevens uitgesplitst naar achtergrondkenmerken.

4.1 Ontwikkelingen in de tijd in participatie van de algemene bevolking

De totale participatie van de algemene bevolking bestaat uit een optelsom van negen verschillende deelgebieden van participatie (zie Tabel 4.3 voor de deelgebieden). In Tabel 4.1 zijn de ontwikkelingen in de participatie-indexcijfers te zien (relatieve ontwikkeling van de totale participatie over de tijd) voor de periode 2010-2019 en het contrast voor 2019-2020.

Tabel 4.1. De ontwikkeling in de tijd in de totale participatie van de algemene bevolking in de periode 2010-2019 en 2019-2020 (participatie-indexcijfers)¹

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2010-2019: Toe- of afname? ($p < .01$)	2019-2020: Toe- of afname? ($p < .01$)
Totale groep	100	102	102	103	99	99	100	100	100	102	90	Geen	Afname
Leeftijd													
18-39 jaar	101	104	105	105	106	104	104	105	105	109	98	Geen	Afname
40-64 jaar	102	103	106	107	98	99	102	101	101	101	92	Geen	Afname
≥ 65 jaar	95	95	93	93	89	92	91	91	91	91	78	Geen	Afname
Geslacht													
Man	98	101	102	101	97	100	99	99	98	101	89	Geen	Afname
Vrouw	102	102	103	104	100	98	101	100	102	102	91	Geen	Afname
Opleiding													
Laag	89	87	87	83	84	83	86	87	84	87	80	Geen	Geen
Middelbaar	97	99	99	106	96	99	99	97	98	99	87	Geen	Afname
Hoog	111	114	117	111	111	110	110	111	114	114	101	Geen	Afname
Huishouden													
Eenpersoons	99	104	105	102	99	100	100	97	98	97	87	Afname	Afname
Meerpersoons	101	100	101	103	98	99	100	101	101	104	92	Geen	Afname

¹De participatie-indexcijfers zijn afgeleid van het indexjaar 2010 (=100).

4.2 Verschillen tussen subgroepen in totale participatie van de algemene bevolking

De totale participatie van de algemene bevolking verschilt naar achtergrondkenmerken. Deze uitsplitsing staat weergegeven in Tabel 4.2, waarbij de significante verschillen van subgroepen met de referentiegroep staan aangegeven met een asterisk.

Tabel 4.2. De totale participatie van de algemene bevolking over de periode 2010-2020: verschillen tussen subgroepen (participatie-indexcijfers)

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Totale groep	100	102	102	103	99	99	100	100	100	102	90
Leeftijd											
18-39 jaar	101	104	105	105	106*	104	104	105	105	109*	98
40-64 jaar (referentie)	102	103	106	107	98	99	102	101	101	101	92
≥ 65 jaar	95*	95*	93*	93*	89*	92*	91*	91*	91*	91*	78*
Geslacht											
Man	98	101	102	101	97	100	99	99	98	101	89
Vrouw (referentie)	102	102	103	104	100	98	101	100	102	102	91
Opleiding											
Laag	89*	87*	87*	83*	84*	83*	86*	87*	84*	87*	80
Middelbaar (referentie)	97	99	99	106	96	99	99	97	98	99	87
Hoog	111*	114*	117*	111	111*	110*	110*	111*	114*	114*	101*
Huishouden											
Eenpersoons	99	104	105	102	99	100	100	97	98	97*	87*
Meerpersoons (referentie)	101	100	101	103	98	99	100	101	101	104	92

*Significant verschil met de referentiegroep ($p < .01$).

4.3 Ontwikkelingen in de tijd op deelgebieden van participatie van de algemene bevolking

In Tabel 4.3 is de ontwikkeling op de negen deelgebieden van participatie en eenzaamheid van de algemene bevolking te zien in percentages en met betrouwbaarheidsintervallen.

Tabel 4.3. Ontwikkelingen in de participatie per deelgebied van de algemene bevolking over de periode 2010-2019 en 2019-2020 (percentage en betrouwbaarheidsinterval)

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2010-2019: Toe- of afname? ($p < .01$)	2019-2020: Toe- of afname? ($p < .01$)
Regelmatig gebruik van twee of meer buurtvoorzieningen	89 (85-91)	82 (79-85)	83 (79-85)	73 (64-80)	74 (71-77)	73 (70-76)	74 (71-77)	71 (68-74)	76 (72-79)	70 (66-74)	63 (59-67)	Afname ^a	Afname
Dagelijks buitenshuis	94 (90-96)	94 (92-95)	94 (91-96)	97 (95-99)	91 (89-93)	93 (91-94)	92 (89-94)	94 (92-96)	85 (81-87)	91 (87-93)	81 (77-84)	Afname	Afname
Gebruik van openbaar vervoer	44 (39-49)	61 (57-64)	61 (57-65)	66 (57-73)	60 (57-64)	64 (61-67)	63 (60-67)	63 (59-67)	64 (60-68)	70 (66-74)	53 (48-58)	Toename ^b	Afname
Betaald werk (≥ 12 uur per week) ¹	68 (61-74)	74 (69-78)	70 (65-75)	66 (54-77)	71 (67-75)	65 (61-70)	69 (64-74)	73 (69-77)	76 (70-81)	76 (71-81)	79 (74-83)	Geen	Geen
Vrijwilligerswerk	39 (34-44)	36 (33-40)	38 (34-42)	39 (31-48)	38 (34-41)	36 (32-39)	36 (32-39)	35 (32-39)	38 (34-43)	36 (32-40)	31 (27-36)	Geen	Geen
Opleiding/werkgerelateerde cursus ¹	10 (6-15)	12 (9-16)	15 (12-20)	17 (10-27)	13 (9-17)	14 (10-18)	13 (10-18)	12 (9-16)	14 (10-19)	17 (13-21)	11 (8-15)	Geen	Geen
Maandelijks uitgaansgelegenheid bezoeken	40 (35-45)	43 (39-47)	41 (37-45)	36 (28-45)	41 (38-44)	43 (40-47)	44 (40-48)	45 (42-49)	49 (45-54)	48 (44-52)	38 (33-42)	Toename	Afname
Maandelijks verenigingsactiviteit doen en/of cursus volgen	63 (58-68)	60 (56-63)	63 (59-67)	63 (55-71)	58 (54-61)	60 (56-63)	61 (58-65)	58 (55-62)	55 (51-60)	61 (56-65)	58 (53-63)	Geen	Geen
Maandelijks vrienden ontmoeten	90 (87-93)	90 (88-93)	90 (87-92)	92 (87-95)	85 (83-88)	84 (82-87)	84 (81-86)	85 (82-88)	85 (82-88)	84 (81-87)	78 (74-82)	Afname	Geen

¹ < 65 jaar.

Nb: Niet berekend vanwege onvoldoende gegevens.

^aIn 2010 is er een afwijkende vraagstelling, waardoor het percentage hoger uitvalt. Een extra analyse voor de periode 2011-2019 laat ook een significante afname zien.

^bIn 2010 is er een afwijkende vraagstelling, waardoor het percentage lager uitvalt. Een extra analyses voor de periode 2011-2019 laat geen significante toe- of afname zien. Dit suggereert dat de lange trend significant is vanwege de afwijkende vraagstelling in 2010.

4.4 Ontwikkelingen in de tijd op verschillende buurtvoorzieningen, uitgaansgelegenheden en verenigingsactiviteiten

In Tabel 4.4 is de ontwikkeling in participatie op vijf verschillende buurtvoorzieningen, drie soorten uitgaansgelegenheden en vier verenigingsactiviteiten in percentages en betrouwbaarheidsintervallen weergegeven voor mensen in de algemene bevolking.

Tabel 4.4. Ontwikkelingen in de participatie verschillende buurtvoorzieningen, uitgaansgelegenheden en verenigingsactiviteiten van mensen in de algemene bevolking over de periode 2010-2019 en 2019-2020 (percentage en betrouwbaarheidsinterval)

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2010-2019: Toe- of afname? ($p < .01$)	2019-2020: Toe- of afname? ($p < .01$)
Buurtvoorziening													
Bank en postkantoor	92 (89-94)	77 (73-80)	76 (72-79)	67 (58-74)	64 (61-67)	65 (61-68)	60 (56-63)	56 (53-60)	55 (51-60)	51 (47-55)	35 (31-40)	Afname	Afname
Bibliotheek	20 (17-24)	17 (14-21)	17 (14-21)	9 (5-15)	13 (11-16)	12 (10-15)	13 (10-15)	14 (12-18)	14 (12-18)	13 (11-16)	7 (5-10)	Geen	Afname
Buurthuis	7 (4-10)	4 (3-7)	8 (6-10)	6 (3-11)	6 (4-8)	5 (3-7)	7 (5-10)	4 (3-7)	7 (5-10)	5 (3-8)	3 (1-6)	Geen	Geen
Winkels	89 (86-92)	94 (91-95)	95 (93-96)	98 (91-99)	91 (89-93)	91 (89-93)	92 (90-94)	94 (92-96)	92 (89-94)	94 (91-96)	89 (86-92)	Geen	Afname
Park en groenvoorzieningen	33 (28-38)	37 (33-41)	45 (41-49)	43 (34-52)	36 (33-40)	39 (36-43)	45 (41-48)	39 (35-42)	46 (42-50)	45 (41-49)	44 (39-48)	Toename	Geen
Uitgaansgelegenheid													
Attractie of museum	12 (9-16)	12 (9-15)	10 (8-14)	9 (5-15)	8 (6-11)	10 (8-13)	11 (9-14)	11 (9-14)	13 (10-16)	14 (11-17)	10 (7-13)	Geen	Geen
Bioscoop of theater	7 (5-11)	9 (7-12)	11 (8-14)	12 (8-19)	8 (6-10)	9 (7-11)	11 (9-14)	9 (7-12)	12 (9-15)	11 (9-15)	8 (6-11)	Geen	Geen
Restaurant of café	35 (30-40)	37 (33-40)	34 (30-38)	27 (20-36)	36 (33-40)	39 (36-43)	40 (36-43)	41 (37-45)	44 (39-48)	44 (40-48)	33 (29-38)	Toename	Afname
Verenigingsactiviteit													
Sporten	34 (30-39)	32 (28-36)	36 (33-40)	41 (32-50)	34 (31-37)	34 (31-37)	35 (31-38)	33 (30-37)	31 (27-35)	35 (31-39)	37 (32-42)	Geen	Geen
Culturele verenigingsactiviteit	25 (21-30)	21 (18-25)	23 (19-27)	22 (15-31)	20 (17-23)	19 (16-22)	19 (16-22)	20 (17-23)	19 (16-23)	17 (14-21)	14 (11-18)	Afname	Geen
Religieuze bijeenkomst	21	15	14	15	17	17	16	14	15	15	12	Geen	Geen

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2010-2019: Toe- of afname? ($p < .01$)	2019-2020: Toe- of afname? ($p < .01$)
	(18-25)	(13-18)	(12-18)	(10-21)	(14-19)	(15-20)	(13-19)	(12-17)	(12-19)	(12-18)	(9-16)		
Cursus	81	83	80	87	85	84	84	90	86	85	87	Toename	Geen
	(76-84)	(80-86)	(76-83)	(78-92)	(83-88)	(81-86)	(81-86)	(86-93)	(83-89)	(82-88)	(83-90)		

4.5 Ontwikkelingen in de tijd op het gebied van sociaal contact en eenzaamheid

In Tabel 4.5 zijn de ontwikkeling in participatie op het gebied van sociaal contact en ontwikkelingen in eenzaamheid van mensen in de algemene bevolking in percentages en betrouwbaarheidsintervallen weergegeven.

Tabel 4.5. Ontwikkelingen in de participatie op het gebied van sociaal contact en eenzaamheid van mensen in de algemene bevolking over de periode 2010-2019 en 2019-2020 (percentage en betrouwbaarheidsinterval)

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2010-2019: Toe- of afname? ($p < .01$)*	2019-2020: Toe- of afname? ($p < .01$)
Sociaal contact													
Maandelijks ontmoetingen met (klein)kinderen, (schoon)familie, vrienden of echt goede kennissen	98 (96-99)	99 (96-99)	98 (96-99)	98 (95-99)	97 (95-98)	96 (95-97)	96 (95-98)	96 (94-97)	96 (93-97)	97 (95-98)	94 (91-96)	Afname	Geen
Maandelijks ontmoetingen met (klein)kinderen of (schoon)familie	90 (86-93)	89 (86-91)	87 (83-89)	84 (76-90)	83 (80-86)	85 (82-87)	84 (80-86)	87 (84-90)	84 (80-87)	85 (81-88)	83 (79-87)	Geen	Geen
Maandelijks ontmoetingen met buren of mensen uit de straat	91 (88-94)	88 (85-90)	88 (85-90)	89 (82-93)	83 (81-86)	86 (84-88)	86 (83-88)	82 (79-85)	83 (80-86)	82 (78-85)	77 (73-81)	Afname	Geen
Maandelijks ontmoetingen met vrienden of echt goede kennissen (Zie tabel 4.3)													
Eenzaamheid (Zie tabel 4.3)													
Eenzaamheid (Totaal)	34 (29-40)	nb	45 (41-49)	44 (35-54)	47 (43-50)	46 (42-49)	46 (43-50)	50 (46-54)	52 (48-57)	49 (45-54)	51 (46-56)	Geen	Geen
Matige eenzaamheid	27 (23-32)	nb	34 (30-38)	30 (23-39)	33 (29-36)	34 (31-37)	35 (31-38)	36 (32-40)	36 (32-40)	37 (33-41)	36 (31-40)	Geen	Geen
(Zeer) sterke eenzaamheid	6 (4-9)	nb	10 (8-13)	11 (7-17)	12 (10-14)	10 (8-12)	10 (8-13)	11 (8-13)	14 (11-17)	10 (8-13)	13 (10-16)	Geen	Geen
Sociale eenzaamheid	24 (20-29)	nb	31 (28-35)	34 (26-44)	34 (31-38)	33 (30-36)	33 (29-36)	34 (30-38)	41 (37-45)	34 (30-38)	36 (31-41)	Geen	Geen
Emotionele eenzaamheid	13 (10-18)	nb	24 (21-28)	23 (16-32)	25 (22-28)	24 (22-28)	24 (21-28)	27 (23-30)	30 (26-34)	27 (23-31)	30 (26-35)	Geen	Geen

*De trends van eenzaamheid zijn getoetst voor de periode 2012-2019.